

Kvinesdal kommune

Nesgata 11
4480 Kvinesdal

25.01.2021

Søknad om dispensasjon for Stølen Kraftverk på gnr. 191 bnr. 15 fnr. 1 Knaben i Kvinesdal kommune.

I forbindelse med nytt kraftverk på Knaben søkes om midlertidig- og permanent dispensasjon for vei, bygg og anlegg som bygges i tilknytning til prosjektet. Det vil si at deler av tiltak ikke er i tråd med gjelde planer for området.

Plangrunnlaget for tiltakene

Deler av tiltaksområdet er uregulert og avsatt til hovedformål LNF i kommuneplanens arealdel (KP) 2015-2027, vedtatt 9. september 2015 med senere revideringer.

Deler av tiltaksområdet er avsatt til skianlegg, BSA1 og energianlegg i kommunedelplan (KDP) for Knaben (PlanID 4227_10372010002), vedtatt 23. desember 2011 med senere revideringer.

Tiltaksområdet ligger i faresone for flom, H320_1, Ras –og skredsone, H310_3, sikringssone bevaring skog, H190_03 og hensyssonen for bevaringsverdig kulturmiljø, H_570_1. Finndalsvatnet ligg i hensyssonen H530_10 og H560_01. Nettstasjonen med brytarfeltet til AEN kjem i hensyssonen H310_8. Tunnelpåhogget/kryssinga av bekken fra sentrum etc. er i hensyssonen H570_24.

Der det ikke er gitt egne byggegrenser mot vassdrag gjelder § 6-1 i kommuneplanens bestemmelser.

Forhold som krever dispensasjon

Det søkes om midlertidig dispensasjon for områder for lagring av masser samt riggområder.

Det søkes permanent dispensasjon for rehabilitering av sperredam og reguleringsdam ved Bergetjødn, Oppbygging/ rehabilitering av Finndalsdammen, ny adkomstvei ned til inntak, rehabilitering av den gamle inntaksdammen, formålsendring av skogsvei fra Reinshommen til Finndalsdammen og dispensasjon for å etablere rørgate m/vei fra kraftverk og til tunnel samt avkjørsel/tilkomstvei fra Stølsvegen til kraftstasjonen.

Det søkes herved, i henhold til plan- og bygningsloven (PBL) kapittel 19, om dispensasjoner for utbygging av Stølen Kraftverk på gnr. 191 bnr. 15 fnr. 1 i Kvinesdal kommune.

Begrunnelse for dispensasjon

Stølen Kraftverk AS planlegger oppføring av kraftverk med tilhørende anlegg. Tiltaket omfatter kommunedelplan og områdeplan på Knaben.

Kraftverk på Knaben har vært planlagt i lengre tid. Knaben Kraft AS ble ved kongelig resolusjon av 24.08.2012 gitt tillatelse til bygging Stølen kraftverk, regulering av Finndalsvatet og Bergetjødn. Samt

overføring av vann mellom Bergetjødn og Finndalsvatnet i Kvinesdal kommune. Denne planendringen ble sist oppdatert og godkjent 30.oktober 2020.

- For å realisere utbygging i tråd med godkjenning fra Olje- og energi departementet vil det på ulike områder i nærområde måtte bli noe rehabilitering av dammer, nytt inntak og anleggsvirksomhet.
- Stølen Kraftverk AS, org.nr. 922 737 711, har inngått 60 års leigeavtale med Knaben Kraft AS v/Kvinesdal kommune m.fl. om rettar til vassfall og grunnareal for rehabilitering av Finndalsdammen og bygging av nytt småskala vasskraftverk.
- Positiv innstilling fra NVE i 2010, konsesjon fra OED i 2012, og justert konsesjon i 2020.
- Detaljprosjektering, dvs. teknisk plan og LMP/plan for landskap og miljø blir behandlet av NVE/Norges Vassdrags- og energidirektorat i samsvar med Vannressurslov, Energilov m.fl. og tilhørende forskrifter. Den praktiske oppfølgingen med godkjenninga av detaljplanene og byggearbeid blir gjort av NVE sitt regionkontor i Tønsberg, som har ansvaret for Agder.

Prosjektet involverer flere hjemmelshavere hvor det er egne avtaler med. Som eksempel. Tilkomsstvegen og nett tilknytting til stasjonen blir på 191/15.

Magasina, inntaket, traktorvegen, deler av rørgata og tunnelpåhogget er på 191/1.

Første del av traktorveien er på 191/145.

Men selve kraftstasjonsbygningen/deler av rørgata blir stående på gnr. 191 bnr. 15 fnr. 1.

Midlertidige dispensasjoner for tiltak med varighet mindre enn 2 år §19-3.

- Midlertidig lagring av mold til plastring av skråninger på veg (fig 1).
- Mellomlagring av utstyr, mellomlagring av toppmasser på område - odden (fig 2.)

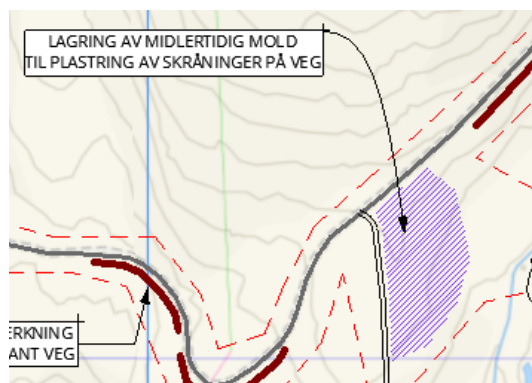

Fig 1.

Fig 2

▪ **Midlertidig område for tunelldrif**

Område brukes til tunelldrif. Det etableres her renseanlegg fra tunelldrif. Mellomlagring av tunnelmasse før videre transport, og areal til plassering av utstyr for driving av tunell. (fig 3)

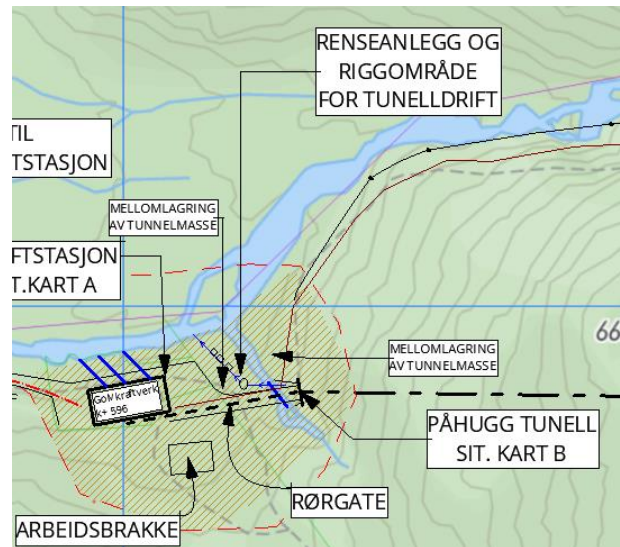

Fig 3

▪ **Midlertidig trase fra Finndalsdammen og opp til Bergetjødn.**

Midlertidig veg, kjørevei for grave-/ transportmaskiner med gummibelter.

Transport av varer og utstyr i forbindelse med opprusting av sperredam og reguleringsdam ved Bergetjødn.

Vegtrase er vist på fig.4

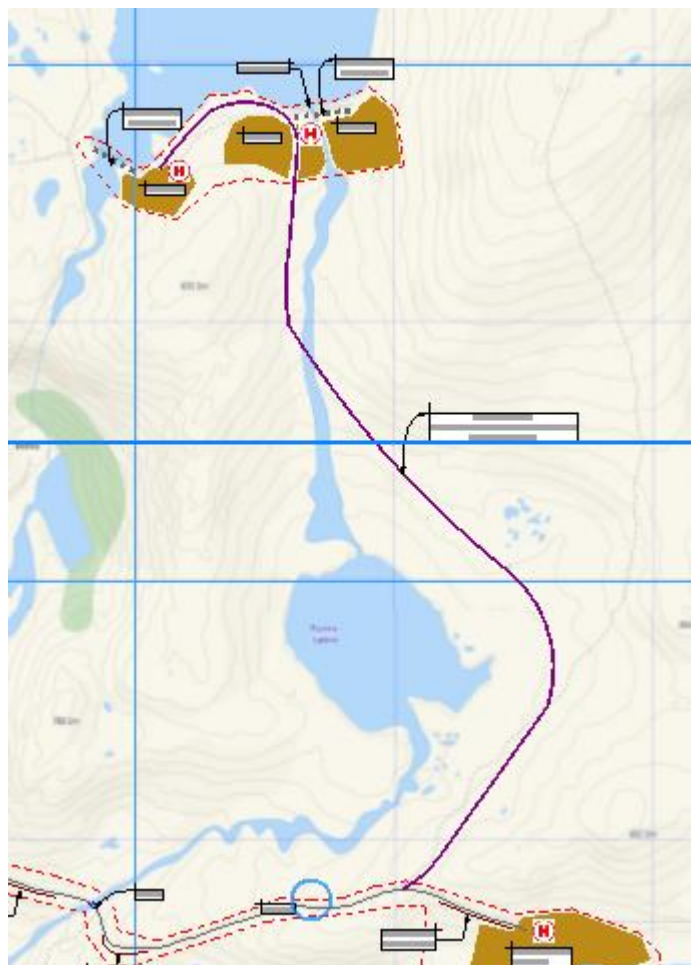
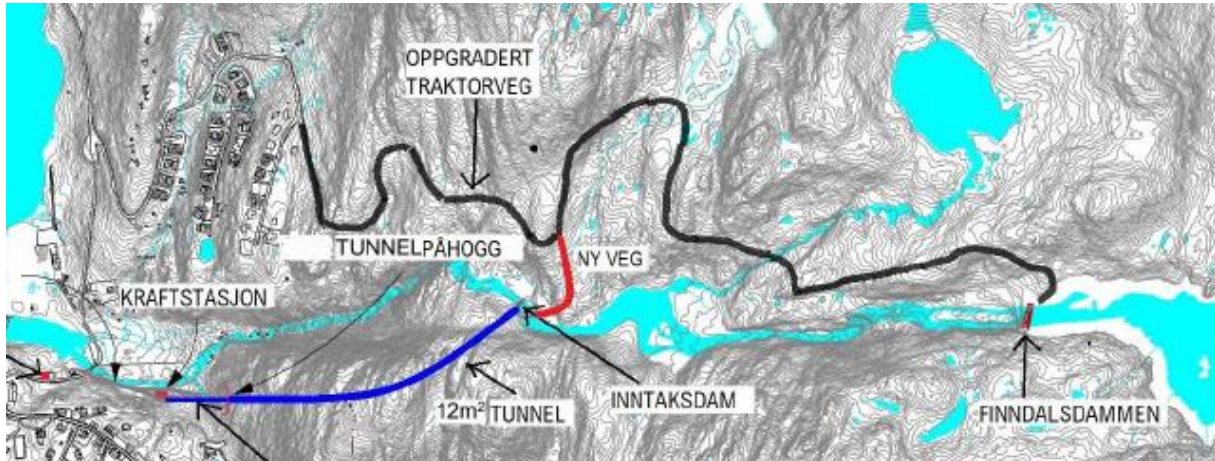

Fig. 4

Dispensasjoner for tiltak med permanent varighet

- Formålsendring av skogsvei fra Reinshommen 90 og inn til Finndalsdammen

Tiltaket gjeld opprusting og framtidig vedlikehold av den eksisterende traktorvei (som i dag kan kjøras med litt høy vanlig 4-hjulsdriven bil) slik at den også er farbar med 3/4- aksla lastebil med betong/stein til rehabilitering av Finndalsdammen.

Strekninga på dagens trasé er 1,9 km

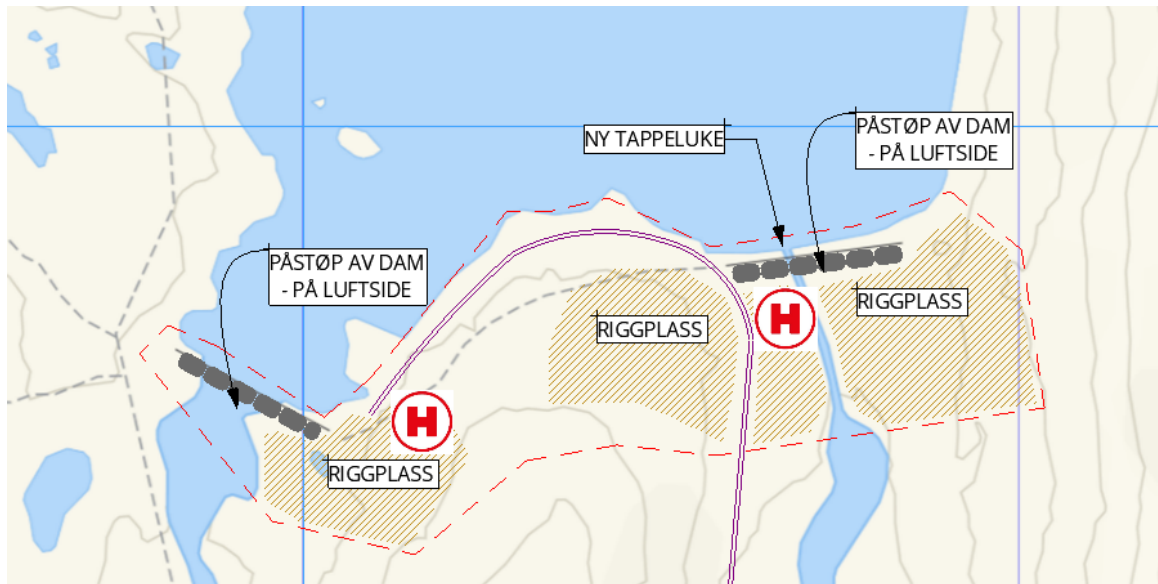
Bærelaget for vegen er stort sett direkte på fjell eller stein. I hovedsak gjeld oppgraderings- behovet påfyll av toppdekke/slitelag, med skjæring/fylling i enkelte knekkpunkt. Samt utvidelse av enkelte svinger. Bygging av en ny bro og nytt vad.

Bilde av dagens traktor veg

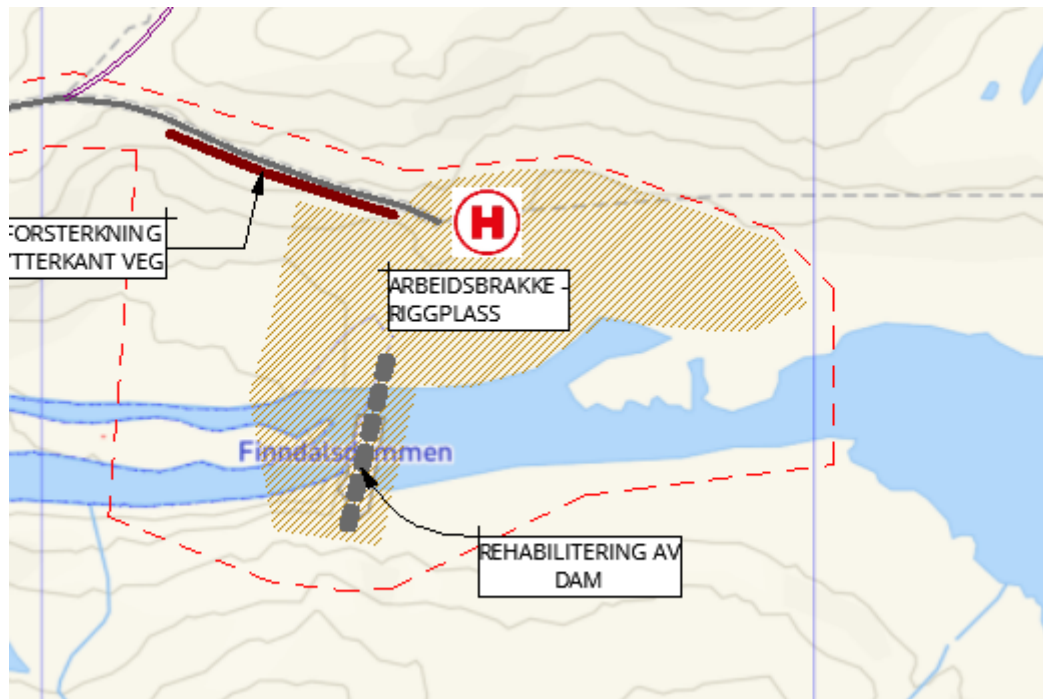
- Dispensasjon for rehabilitering av dam ved Bergetjødn

Arbeidet er påstøp av dam på luftesiden av sperredam og på reguleringsdam i tråd med konsesjon.

- Dispensasjon for rehabilitering av Finndalsdammen

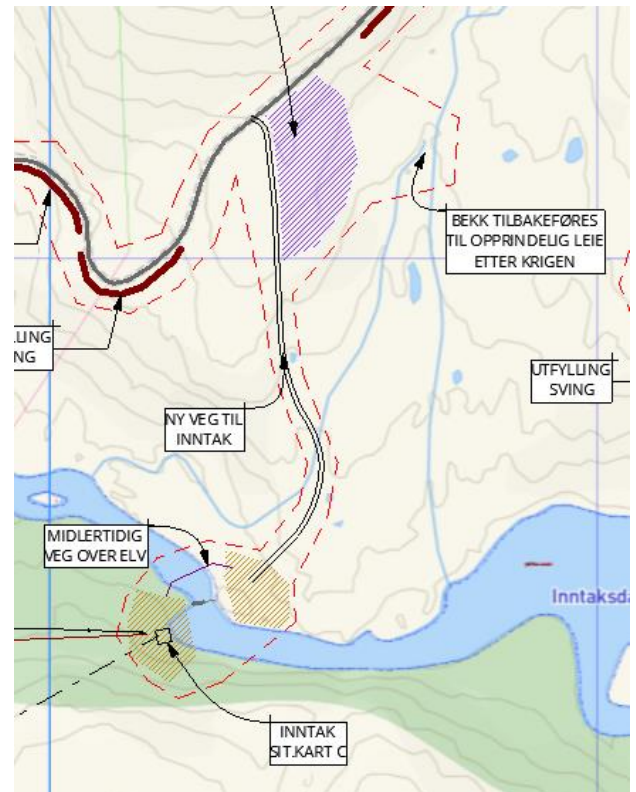
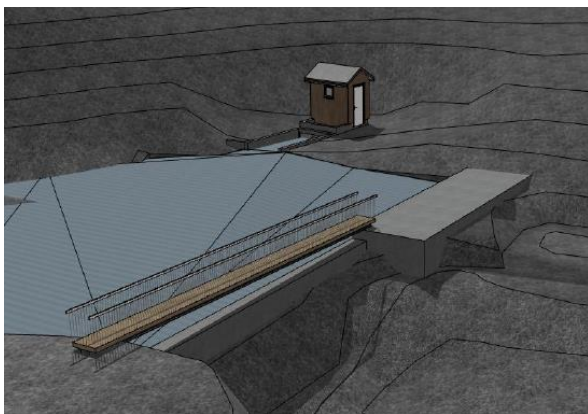
Arbeid her består i å oppgradere Finndalsdammen for regulering av vannstand i konsesjon.

- Dispensasjon for vei til inntak, opparbeidelse av inntak.

For å bygge det nye anlegget etableres det en ny adkomstvei fra skogsbilvei og ned til dagens terskel hvor nytt inntak tenkes bygd. Vei tilpasses område og legges slik at det blir minst mulig inngrep.

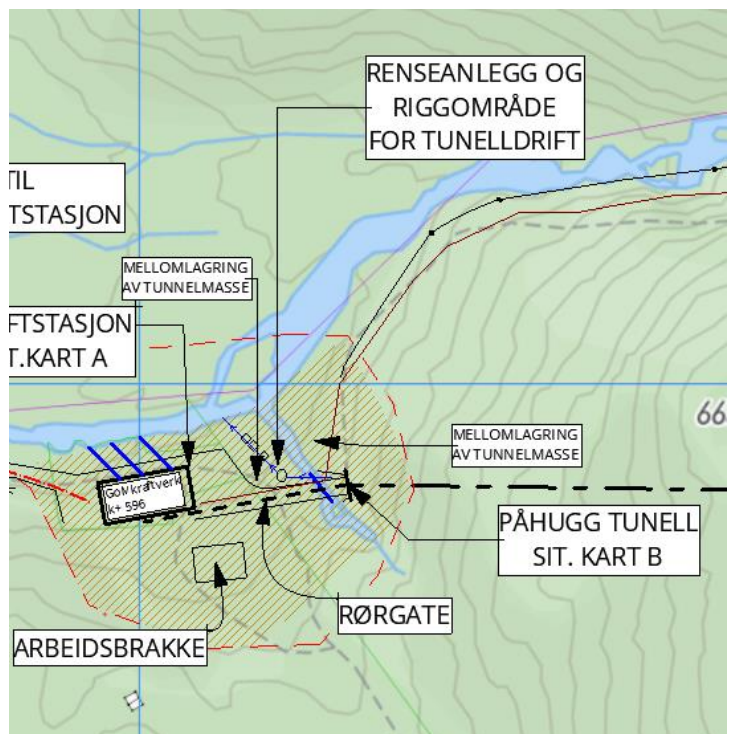
I ende av tunell etableres det inntak for kraftverket. Dette legges så skånsomt som mulig i terrenget og tilpasses området.

- Dispensasjon for omdisponering areal fra Kraftverk og til påhugg tunell.

Områdeplan for Knaben har avsatt et areal til Kraftverkproduksjon. Etablering av kraftverket krever også areal fra bunn tunell og fram til kraftstasjon. Dette arealet er LNA i plan og krev derfor dispensasjon for å kunne etablere rørgate, vei og område rundt tunell.

Denne etableringen er en del av anlegget og vil ikke være til hinder for området.

Tidligere saksgang.

Vedtak i Kongelig Resolusjon av 24.08.2012

Fornyhet og justert i Kongelig Resolusjon 30.10.2020

Hensyn bak avsatt formål.

Kommuneplanens samfunnsdel har søkelys på:

Næringsutvikling, situasjon: "Det trengs flere arbeidsplasser i Fjotland."

Næringsutvikling, delmål: "I Kvinesdal skal samarbeid mellom kommunen, næringslivet og region utvikle en variert næringsstruktur som preges av optimisme, nyskaping og risikovillighet. Utnyttelse av våre menneskelige, fysiske og økonomiske ressurser skal gi et sterkt sentrum og levende næringsmiljø fra Feda og helt opp til Knaben."

Næringsutvikling, satsingsområder: "1. Prioritere nyskaping og nyetablering, samt utvikling og knoppskyting i eksisterende bedrifter 4. Tilrettelegge og utvikle infrastruktur for næringslivet."

Klima og miljø, delmål 1: "Klimahensyn skal inngå som en del av

vurderingen i forbindelse med utarbeidelse av kommuneplanen og alle større utbyggings- planer."

Klima og miljø, delmål 2: "Øke fornybar kraftproduksjon med 900 GWh

Klima og miljø, satsingsområder: "Tilrettelegging for økt utbygging av fornybar energi gjennom utbygging av vind- og småkraft.

Å innvilge dispensasjon fra planer som i dette tilfellet forutsetter at de hensyn som ligger om krav ikke blir skadelidende, samtidig som det må være klare fordeler ved at dispensasjon innvilges.

Generelt kan en si at inngrep er en del av et kulturlandskap. Bygging av Kraftverk med tilstøtende anlegg på eiendommene vil neppe påvirke kulturlandskapet.

Dispensasjonene har ingen negativ innvirkning på grønstruktur, allmenheten, helse, miljø, sikkerhet eller tilgjengelighet.

Naturmangfoldloven § 8-12 er vurdert opp mot tiltaket, og finner ikke forhold som kan være til hinder for tiltaket.

Følgende tilgjengelige nett søk er foretatt:

- Kulturminnesøk (Askeladden) - Artskart - Naturbase - Gårds kart

Fordeler og ulemper ved dispensasjon

Under listes opp det som etter min vurdering er fordeler og ulemper ved omsøkt dispensasjon.

Fordeler:

Ulemper:

<p>HELSE: Opprusta traktorvei vil sannsynlig gi flere turgåere fra hyttefeltet, og generelt øke tilgjengeligheten til heiområdet. Økt tilgang på natur for handikappa.</p>	<p>Noe støv og støy i rehabiliterings-/anleggsfasen.</p>
<p>MILJØ: Tilgang på mer ny fornybar energi i samsvar med kommunal, nasjonal og europeisk politikk for "EnergiWende – Det Grøne Skiftet". Hindrer ikke adgang langs vei/vann</p>	
<p>SIKKERHET: Inngår i detaljplanlegging til NVE. Veggen skal ikke brøytes vinterstid, med tanke på risiko for snøras. Tilkomst vinterstid for dam vedlikehold vil skje i trygg trasé på ski eller med snøscooter.</p>	
<p>TILGJENGELIGHET: Formålet med veien er rehabilitering og drift av Finndals- dammen, slik at både i anleggsfasen og driftsfasen er bruken avgrensa til kraftverks-relaterte oppdrag. Nødetatene vil selvfølgelig til enhver tid ha tilgang. Dagens bom skal forbli som før.</p>	

Tiltakshaver noterer elles at generelt ved vurdering av om det skal gis dispensasjon, så skal planer og målvedtak fra Statlige og regionale forvaltningsorgan tilleggas særlige vekt. Til dette er det bare å repetere: Stølen Kraftverk fikk løyve på høyeste nivå, i Kongen i Statsråd 24. august i 2012 og oppgradert oktober 2020.

Ut fra en samlet vurdering mener vi fordelene ved å gi dispensasjon være større enn ulempene.

Konklusjon

Ovenstående drøftinger viser at omsøkt dispensasjon ikke vil føre til at hensynet bak bestemmelsene det dispenseres fra blir tilsidesatt. Bygging av Stølen Kraftverk vurderes å ha samfunnsmessig betydning. Opplistede fordeler ved å gi dispensasjon er også klart større enn ulemper. Dispensasjon som omsøkt vil dermed være i tråd med kravene i PBL § 19-2.

Med vennlig hilsen

Tor Egil Rossevatn